

Zpráva z exkurze „Za květnatými loukami Javorníků - PR Galovské louky“

11. června 2011

Za slunečného počasí jsme se v počtu 11 lidí vydali od železniční stanice v Huslenkách vzhůru po polní cestě směrem k přírodní rezervaci Galovské louky. Cíl exkurze byl prostý – naučit se poznávat nové druhy a podívat se na zachovalé květnaté louky Javorníků. Kdo se těšil na orchideje, přišel si také na své – po cestě jsme jich potkali celou desítku druhů.

Hned z počátku jsme nasadili ostřejší tempo, abychom vůbec dospěli k 3,5 km vzdálenému hlavnímu cíli – Galovským loukám. Zastavili jsme se u mezí a okrajů polní cesty a v květnaté dubohabřině (resp. habro-lipině). Na lokalitě „Žáry“ jsme si užili výhledů na Vsetínské vrchy a nejvyšší vrcholy Moravskoslezských Beskyd, povídali si o historii obce Huslenky a vzpomněli na zdejšího

význačného botanika Gustava Říčana, který v oblasti Vsetínska působil v první polovině 19. století.

Při příchodu na Galovské louky byla vyhlášena soutěž o nalezení drobné orchideje vemeničku zeleného (*Coeloglossum viride*) a kapradinky vratičky měsíční (*Botrychium lunaria*). Nejprve jsme báдали na severně orientovaných svazích rezervace, které jsou, v porovnání s jižními svahy, výrazně druhově chudší, vlhčí a chladnější. Roste zde například bohatá populace mečíku střečovitého (*Gladiolus imbricatus*).

Na jižních svazích jsme zaznamenali teplejší prvky beskydské květeny, jako zvonek broskvolistý (*Campanula persicifolia*), škardu ukousnutou (*Crepis praemorsa*), tužebník obecný (*Filipendula vulgaris*), prasetník skvrnitý (*Hypochaeris maculata*), pryskyřník hlíznatý (*Ranunculus bulbosus*), prvosenku jarní (*Primula veris*) aj. Na krátkostébelných loukách kvetly dva druhy světlíků, které jsme

determinovali jako karpatský endemit světlík slovenský (*Euphrasia slovacica*) a aestivální podruh světlíku lékařského – světlík lékařský horský (*Euphrasia rostkovina* subsp. *montana*).

Jedním z cílů naší exkurze bylo také spatřit dnes kriticky ohrožený hořeček žlutavý pravý (*Gentianella lutescens* subsp. *lutescens*). Hořeček žlutavý roste v ČR pouze v Bílých Karpatech a Beskydech a je ohrožen vyhynutím. Vyskytuje se ve dvou poddruzích – kromě aestiválního nominálního poddruhu *G. l.* subsp. *lutescens* také jako autumnální poddruh *G. l.* subsp. *carpatica*. V Beskydech se nachází pouze na 4 lokalitách. Na Galovských loukách byla nepočetná populace hořečku žlutavého pravého v optimu kvetení.

PR Galovské louky jsou známé především výskytem bohaté populace časně jarní orchideje - prstnatce bezového (*Dactylorhiza sambucina*). V letním aspektu však rozkvétají stovky dalších orchidejí - bradáčků vejčitých, hlavinek horských, pětiprstek žežulníků, prstnatců Fuchsových, vemeníků dvoulistých, vstavačů mužských ...

A zda se nám podařilo nalézt vemeníček zelený a vratičku měsíční? Ačkoli byla za nález vyhlášena nezanedbatelná odměna (bonbóny značky Bonpary), do konce exkurze se o ni nikdo nepřihlásil. Obsah pytlíku jsme si tedy na závěr rozdělili rovným dílem. Poměrně usilovné pátrání po maličkých druhích schovaných v trávě však nakonec přece jen odměněno bylo – a to nálezem hadilky obecné (*Ophioglossum vulgatum*), drobné kapradinky rostoucí na okraji lučního prameniště.

Přes květnatou bučinu, smrčinu a louky nad údolím Hluboček jsme se dostali zpět do Huslenek, kde jsme exkurzi tradičně zakončili v pohostinném zařízení.

Marie Popelářová

Seznam taxonů zaznamenaných během exkurze "Za květnatými loukami Javorníků - PR Galovské louky"

11. června 2011

okraj polní cesty, meze (nad žel. stanicí v Huslenkách):

<i>Anthriscus sylvestris</i>	kerblík lesní
<i>Arabidopsis thaliana</i>	huseníček rolní
<i>Arrhenatherum elatius</i>	ovsík vyvýšený
<i>Brachypodium pinnatum</i>	válečka prapořitá
<i>Briza media</i>	třeslice prostřední
<i>Campanula patula</i>	zvonek rozkladitý
<i>Carex pallescens</i>	ostřice bledavá
<i>Cynosurus cristatus</i>	pohánka hřebenitá
<i>Dactylis glomerata</i>	srha laločnatá (říznačka)
<i>Erophila verna</i>	osívka jarní
<i>Euphorbia cyparissias</i>	pryšec chvojka
<i>Festuca arundinacea</i>	kostřava rákosovitá
<i>Festuca rubra</i>	kostřava červená
<i>Lepidium campestre</i>	řeřicha chlumní
<i>Lotus corniculatus</i>	štírovník růžkatý
<i>Poa pratensis</i>	lipnice luční
<i>Trifolium medium</i>	jetel prostřední
<i>Trifolium pratense</i>	jetel luční
<i>Trisetum flavescens</i>	trojštět žlutavý

květnatá dubohabřina (severozápadně od kóty Hrachovec – 776,7 m):

<i>Antennaria dioica</i>	kociánek dvoudomý		*	**
<i>Aquilegia vulgaris</i>	orlíček obecný	C2		
<i>Betula pendula</i>	bříza bělokorá	C3		
<i>Carpinus betulus</i>	habr obecný			
<i>Corylus avellana</i>	líška obecná			
<i>Crataegus</i> (cf.) x <i>macrocarpa</i>	hloh velkoplodý			
<i>Dentaria bulbifera</i>	kyčelnice cibulkonosná			
<i>Epipactis helleborine</i>	krustík širolistý	C4a		
<i>Fragaria vesca</i>	jahodník obecný			
<i>Galium odoratum</i>	mařinka vonná			
<i>Hieracium lachenalii</i>	jestřábník Lachenalův			
<i>Listera ovata</i>	bradáček vejčitý	C4a		
<i>Melampyrum nemorosum</i>	černýš hajní			
<i>Melica nutans</i>	strdivka nicí			
<i>Neottia nidus-avis</i>	hlísník hnízdák	C4a		
<i>Platanthera bifolia</i>	vemeník dvoulistý	C3	§3	
<i>Poa nemoralis</i>	lipnice hajní			
<i>Tilia platyphyllos</i>	lípa velkolistá			

mezofilní louky (PR Galovské lúky):

<i>Achillea millefolium</i> agg.	řebříček obecný			
<i>Antennaria dioica</i>	kociánek dvoudomý	C2		
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	tomka vonná			
<i>Anthyllis vulneraria</i>	úročník bolhoj			
<i>Aquilegia vulgaris</i>	orlíček luční	C3		
<i>Arrhenatherum elatius</i>	ovsík vyvýšený			
<i>Avenula pubescens</i>	ovsík pýřitý			

<i>Betonica officinalis</i>	bukvice lékařská		
<i>Brachypodium pinnatum</i>	válečka prapořitá		
<i>Briza media</i>	třeslice prostřední		
<i>Campanula patula</i>	zvonek rozkladitý		
<i>Campanula persicifolia</i>	zvonek broskvolistý		
<i>Carex pilulifera</i>	ostřice kulkonosná		
<i>Carlina acaulis</i>	pupava bezlodyžná		
<i>Carum carvi</i>	kmín kořený		
<i>Centaurea jacea</i> s. lat.	chrpa luční		
Crepis praemorsa	škarda ukousnutá	C2	
<i>Cruciata glabra</i>	svízeľka lysá		
<i>Cynosurus cristatus</i>	pohánka hřebenitá		
<i>Dactylis glomerata</i>	srha laločnatá (říznačka)		
Dactylorhiza fuchsii	prstnatec Fuchsův	C4a	§3
Dactylorhiza sambucina	prstnatec bezový	C2	§2
Dianthus carthusianorum subsp. <i>latifolius</i>	hvozdík kartouzek široolistý	C3	
<i>Dianthus delthoides</i>	hvozdík kropenatý		
Euphrasia rostkoviana subsp. <i>montana</i>	světlik lékařský horský	C2	
Euphrasia slovac	světlik slovenský	C1	§1
<i>Festuca rubra</i>	košťava červená		
<i>Filipendula vulgaris</i>	tužebník obecný		
<i>Fragaria moschata</i>	jahodník truskavec		
<i>Fragaria vesca</i>	jahodník obecný		
<i>Galium album</i>	svízeľ bílý		
<i>Galium pumilum</i>	svízeľ nízký		
<i>Gallium verum</i>	svízeľ syřišťový		
Gentianella lutescens subsp. <i>lutescens</i>	hořeček žlutavý	C1	§2
Gladiolus imbricatus	mečík střechovitý	C2	§2
Gymnadenia conopsea	pětiprstka žežulník	C3	§3
<i>Helianthemum grandiflorum</i> subsp. <i>obscurum</i>	devaterník velkokvětý tmavý		
<i>Hieracium pilosella</i>	jestřábník chlupáček		
<i>Holcus lanatus</i>	medyněk vlnatý		
<i>Hypericum maculatum</i>	třezalka skvrnitá		
<i>Hypericum perforatum</i>	třezalka tečkovaná		
Hypochaeris maculata	prasetník skvrnitý	C3	
<i>Leontodon autumnalis</i>	pampeliška (máchelka) podzimní		
<i>Leontodon hispidus</i>	pampeliška (máchelka) srstnatá		
<i>Leucanthemum ircutianum</i>	kopretina irkutská		
<i>Luzula campestris</i>	bika ladní		
<i>Nardus stricta</i>	smilka tuhá		
Orchis mascula subsp. <i>signifera</i>	vstavač mužský znamenáný	C3	§2
<i>Pimpinella saxifraga</i>	bedrník obecný		
Platanthera bifolia	vemeník dvoulistý	C3	§3
<i>Poa pratensis</i>	lipnice luční		
<i>Polygala comosa</i>	vítod chocholatý		
<i>Polygala vulgaris</i>	vítod obecný		
<i>Potentilla erecta</i>	mochna vzpřímená		
Primula veris	prvosienka jarní	C4a	
<i>Prunella vulgaris</i>	černoohlávek obecný		
<i>Ranunculus acris</i>	pryskyřník prudký		
<i>Ranunculus bulbosus</i>	pryskyřník hlíznatý		
<i>Ranunculus polyanthemos</i>	pryskyřník mnohokvětý		
<i>Rhinanthus minor</i>	kokrhel menší		
<i>Rumex acetosa</i>	šťovík kyselý		
<i>Securigera varia</i>	čičorka pestrá		
<i>Silene nutans</i>	silenska nicí		

<i>Thymus pulegioides</i>	mateřídouška vejčitá		
<i>Tragopogon orientalis</i>	kozí brada východní		
Traunsteinera globosa	hlavinka horská	C2	§2
<i>Trifolium medium</i>	jetel prostřední		
<i>Trifolium montanum</i>	jetel horský		
<i>Trifolium pratense</i>	jetel luční		
<i>Trifolium repens</i>	jetel plazivý		
<i>Trisetum flavescens</i>	trojštět žlutavý		
<i>Veronica chamaedrys</i>	rozrazil rezekvítek		
<i>Veronica officinalis</i>	rozrazil lékařský		
<i>Viola canina</i>	violka psí		

luční prameniště (PR Galovské lúky):

<i>Caltha palustris</i> subsp. <i>laeta</i>	blatouch bahenní horský		
<i>Carex canescens</i>	ostřice šedavá		
<i>Carex nigra</i>	ostřice obecná		
<i>Carex panicea</i>	ostřice prosová		
<i>Cirsium palustre</i>	pcháč bahenní		
<i>Cirsium rivulare</i>	pcháč potoční		
<i>Colchicum autumnale</i>	ocún jesenní		
Dactylorhiza majalis subsp. <i>majalis</i>	prstnatec májový pravý	C3	§3
<i>Juncus conglomeratus</i>	sítina klubkatá		
<i>Juncus inflexus</i>	sítina sivá		
<i>Lychnis flos-cuculi</i>	kohoutek luční		
<i>Myosotis palustris</i> subsp. <i>laxiflora</i>	pomněnka bahenní volnokvětá		
Ophioglossum vulgatum	hadilka obecná	C2	§3

květnatá bučina (severně od kóty Hrachovec):

<i>Athyrium filix-femina</i>	papratka samičí		
Carex pendula	ostřice převislá	C4a	
<i>Carex sylvatica</i>	ostřice lesní		
<i>Dryopteris dilatata</i>	kaprad' rozložená		
<i>Dryopteris filix-mas</i>	kaprad' samec		
<i>Galium odoratum</i>	mařinka vonná		
<i>Gymnocarpium dryopteris</i>	bukovník kaprad'ovitý		
<i>Hordelymus europaeus</i>	ječmenka evropská		
Lunaria rediviva	měsíčnice vytrvalá	C4a	
<i>Melica uniflora</i>	strdivka jednokvětá		
<i>Mercurialis perennis</i>	bažanka vytrvalá		
<i>Milium effusum</i>	pšeničko rozkladité		
<i>Oxalis acetosella</i>	šťavel kyselý		
<i>Senecio ovatus</i>	starček vejčitý		
<i>Stachys sylvatica</i>	čistec lesní		

*Kategorie ohrožení podle Červeného seznamu (Procházka 2001):

C1 – kriticky ohrožené, C2 – silně ohrožené, C3 – ohrožené taxony, C4a – vzácnější taxony vyžadující další pozornost;

**Kategorie ohrožení podle Vyhlášky MŽP 395/1992 Sb.: §1 – kriticky ohrožené, §2 – silně ohrožené, §3 – ohrožené taxony

Zapsala Eva Stanovská, doplnila a upravila Marie Popelářová